

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDS DIREKTIV 2007/36/EF

2013/EØS/38/37

av 11. juli 2007

om utøvelsen av visse rettigheter for aksjeeiere i børsnoterte selskaper(*)

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN
EUROPEISKE UNION HAR —

hjelpemidler og sikring av muligheten til å utøve
stemmerett over landegrensene.

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske
fellesskap, særlig artikkel 44 og 95,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale
komité⁽¹⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251⁽²⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) I sin melding av 21. mai 2003 til Rådet og Europaparlamentet med tittelen «Om modernisering av selskapsretten og forbedring av foretaksstyringen i Den europeiske union – en handlingsplan» påpekte Kommisjonen at det bør tas nye målrettede initiativer med henblikk på å styrke aksjeeieres rettigheter i børsnoterte selskaper, og at problemer med avstemning over landegrensene bør løses omgående.
- 2) I sin resolusjon av 21. april 2004⁽³⁾ uttrykte Europaparlamentet sin støtte til Kommisjonens mål om å styrke aksjeeiernes rettigheter, særlig gjennom utvidede regler for innsyn, rett til å stemme ved fullmakt, mulighet til å delta på generalforsamlinger via elektroniske

- 3) Aksjeeiere som har stemmerett, bør kunne utøve disse rettighetene ettersom de gjenspeiles i den prisen som skal betales ved ervervet av aksjene. Dessuten er effektiv aksjeeierkontroll en forutsetning for god foretaksstyring, og bør derfor lettes og fremmes. Det er derfor nødvendig å vedta tiltak for å tilnærme medlemsstatenes lover for dette formål. Hindringer som får aksjeeiere til å avholde seg fra å stemme, f.eks. at utøvelsen av stemmeretten gjøres avhengig av at aksjene sperres i et visst tidsrom før generalforsamlingen, bør fjernes. Dette direktiv berører imidlertid ikke Fellesskapets eksisterende regelverk for andeler som er utstedt av foretak for kollektiv investering, eller for andeler som er ervervet eller avhendet i slike foretak.

- 4) Fellesskapets eksisterende regelverk er ikke tilstrekkelig til å nå dette mål. Europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/34/EF av 28. mai 2001 om vilkår for opptak av verdipapirer til offisiell notering på en fondsbørs og opplysninger som skal offentliggjøres om disse verdipapirene⁽⁴⁾ dreier seg først og fremst om de opplysningene som utstedere må gi til markedet, og omhandler dermed ikke selve framgangsmåten for aksjeeiernes stemmegiving. Ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/109/EF av 15. desember 2004 om harmonisering av innsynskrav med hensyn til opplysninger om utstedere av verdipapirer som er opptatt til notering på et regulert marked, og om endring av direktiv 2001/34/EF⁽⁵⁾ pålegges utstederen en forpliktelse til å stille til rådighet visse opplysninger og dokumenter som er av betydning for generalforsamlingen, men disse opplysningene og dokumentene skal stilles til rådighet i utstederens medlemsstat. Det bør derfor innføres visse minstestandarder for å verne investorene og fremme en smidig og effektiv utøvelse av aksjeeiernes rettigheter knyttet til aksjer med stemmerett. Når det gjelder andre rettigheter enn stemmeretten, kan medlemsstatene utvide anvendelsen av disse minstestandardene til også å omfatte aksjer uten stemmerett, i den grad disse aksjene ikke omfattes av slike standarder allerede.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EUT L 184 av 14.7.2007, s. 17, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 59/2008 av 25. april 2008 om endring av EØS-avtalens vedlegg XXII (Selskapsrett), se EØS-tillegget til Den europeiske unions tidende nr. 52, 21.8.2008, s. 33.

⁽¹⁾ EUT C 318 av 23.12.2006, s. 42.

⁽²⁾ Europaparlamentsuttalelse av 15. februar 2007 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og rådsbeslutning av 12. juni 2007.

⁽³⁾ EUT C 104 E av 30.4.2004, s. 714.

⁽⁴⁾ EFT L 184 av 6.7.2001, s. 1. Direktivet sist endret ved direktiv 2005/1/EF (EUT L 79 av 24.3.2005, s. 9).

⁽⁵⁾ EUT L 390 av 31.12.2004, s. 38.

- 5) Betydelige andeler av aksjer i børsnoterte selskaper innehas av aksjeeiere som ikke bor i den medlemsstaten der selskapet har sitt forretningskontor. Aksjeeiere som er bosatt i en annen stat, bør kunne utøve sine rettigheter i forbindelse med generalforsamlingen like enkelt som aksjeeiere som er bosatt i den medlemsstaten der selskapet har sitt forretningskontor. Dette krever fjerning av de eksisterende hindringene for at aksjeeiere som er bosatt i en annen stat, skal få tilgang til opplysninger som er relevante for generalforsamlingen, og skal få utøve stemmeretten uten å være fysisk til stede på generalforsamlingen. Fjerning av disse hindringene bør også gagne aksjeeiere som er bosatt i medlemsstaten, og som ikke deltar eller ikke kan delta på generalforsamlingen.
- 6) Aksjeeiere bør kunne avgi stemme på informert grunnlag på eller før generalforsamlingen, uansett hvor de er bosatt. Alle aksjeeiere bør ha tilstrekkelig tid til å ta stilling til de dokumentene som skal framlegges på generalforsamlingen, og til å beslutte hvordan de vil stemme med sine aksjer. For dette formål bør det innkalles til generalforsamlingen i god tid, og aksjeeierne bør få alle de opplysningene som skal framlegges på generalforsamlingen. De mulighetene som moderne teknologi tilbyr for å gjøre opplysninger tilgjengelige umiddelbart, bør utnyttes. I dette direktiv forutsettes det at børsnoterte selskaper allerede har en hjemmeside.
- 7) Aksjeeiere bør i prinsippet ha mulighet til å føre opp punkter på generalforsamlingens dagsorden og framsette forslag til beslutninger om punkter på dagsordenen. Uten at det berører ulike tidsrammer og vilkår som for tiden anvendes i Fellesskapet, bør utøvelsen av disse rettighetene omfattes av to grunnleggende regler, nemlig at terskelen som gjelder for utøvelsen av disse rettighetene, ikke bør overstige 5 % av selskapets aksjekapital, og at alle aksjeeiere under alle omstendigheter bør få den endelige versjonen av dagsordenen i tide til å kunne forberede seg til diskusjonen og avstemningen om hvert punkt på dagsordenen.
- 8) Alle aksjeeiere bør i prinsippet ha mulighet til å stille spørsmål om punktene på generalforsamlingens dagsorden og få dem besvart, mens reglene for hvordan og når spørsmålene kan stilles og besvares, bør fastsettes av medlemsstatene.
- 9) Selskaper bør ikke møte rettslige hindringer dersom de tilbyr sine aksjeeiere muligheten til elektronisk deltaking på generalforsamlingen. Stemmegiving per brev eller elektronisk uten personlig deltaking på generalforsamlingen bør ikke omfattes av andre begrensninger enn dem som er nødvendige for å fastslå identitet og for sikker elektronisk kommunikasjon. Dette bør imidlertid ikke hindre medlemsstatene i å vedta regler for å sikre at resultatene av avstemningen under alle omstendigheter gjenspeiler aksjeeiernes hensikter, herunder regler for situasjoner der nye omstendigheter oppstår eller avdekkes etter at en aksjeeier har avgitt sin stemme per brev eller elektronisk.
- 10) God foretaksstyring krever en smidig og effektiv framgangsmåte for stemmegiving ved fullmakt. Eksisterende begrensninger og hindringer som gjør det tungvint og kostbart å stemme ved fullmakt, bør derfor fjernes. Men god foretaksstyring krever også hensiktsmessige sikkerhetstiltak mot et mulig misbruk av stemmer avgitt ved fullmakt. Fullmektigen bør derfor være forpliktet til å følge de instruksene vedkommende har fått av aksjeeieren, og medlemsstatene bør ha mulighet til å innføre hensiktsmessige tiltak for å sikre at fullmektigen ikke har andre interesser enn aksjeeierens, uavhengig av årsaken til at interessekonflikten har oppstått. Tiltak mot mulig misbruk kan særlig bestå av ordninger som medlemsstatene kan innføre for å regulere virksomheten til personer som aktivt samler inn fullmakter eller faktisk har samlet inn flere enn et visst stort antall fullmakter, særlig for å sikre en tilstrekkelig grad av pålitelighet og innsyn. I henhold til dette direktiv har aksjeeiere ubegrenset rett til å utpeke slike personer til fullmektiger for i aksjeeiernes navn å delta på og stemme ved generalforsamlinger. Dette direktiv berører imidlertid ikke eventuelle regler eller sanksjoner som medlemsstatene kan pålegge slike personer når det er avgitt stemmer ved bedragerisk bruk av innsamlede fullmakter. Dette direktiv innebærer heller ikke noen forpliktelse for selskapene til å kontrollere at fullmektigene stemmer i samsvar med instruksene fra aksjeeierne som har utpekt dem.
- 11) Når finansielle mellommenn er involvert, er effektiviteten ved avstemning etter instruks i stor grad avhengig av hvor effektiv kjeden av mellommenn er, ettersom investorer ofte ikke kan utøve den stemmeretten som er knyttet til aksjene deres uten samarbeid mellom alle mellommenn i kjeden, som ikke nødvendigvis har en økonomisk interesse i aksjene. For å gjøre det mulig for investoren å utøve stemmeretten på tvers av landegrensene, er det derfor nødvendig at mellommennene gjør det lettere å utøve stemmeretten. Kommisjonen bør behandle dette spørsmålet nærmere i en rekommendasjon for å sikre at investorer har tilgang til effektive avstemningstjenester, og at stemmeretten utøves i samsvar med instruksene fra disse investorene.
- 12) Tidspunktet for underretning av administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan samt offentligheten om stemmer avgitt elektronisk eller per brev før generalforsamlingen, er et viktig foretaksstyringsspørsmål, men kan fastsettes av medlemsstatene.

- 13) Avstemningsresultatene bør fastsettes ved metoder som gjenspeiler aksjeeiernes stemmehensikter, og de bør offentliggjøres etter generalforsamlingen, i det minste på selskapets hjemmeside.
- 14) Ettersom målet for dette direktiv, som er å gjøre det mulig for aksjeeiere å utøve sine rettigheter effektivt i Fellesskapet, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene på grunnlag av Fellesskapets eksisterende regelverk, og derfor på grunn av tiltakenes omfang og virkninger bedre kan nås på fellesskapsplan, kan Fellesskapet treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i traktatens artikkel 5. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går dette direktiv ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå dette mål.
- 15) I samsvar med nr. 34 i den tverrinstitusjonelle avtalen om bedre regelverksutforming⁽¹⁾ oppfordres medlemsstatene til, for eget formål og i Fellesskapets interesse, å utarbeide og offentliggjøre egne tabeller som så langt det er mulig viser sammenhengen mellom dette direktiv og innarbeidingstiltakene.

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

KAPITTEL I

ALMINNELIGE BESTEMMELSER

Artikkel 1

Formål og virkeområde

1. I dette direktiv fastsettes krav i forbindelse med utøvelsen av visse aksjeeierrettigheter knyttet til aksjer med stemmerett i forbindelse med generalforsamlinger i selskaper som har sitt forretningskontor i en medlemsstat, og hvis aksjer er opptatt til notering på et regulert marked som ligger i eller driver virksomhet i en medlemsstat.
2. Den medlemsstat som har ansvar for å regulere forhold som omfattes av dette direktiv, skal være den medlemsstat der selskapet har sitt forretningskontor, og henvisninger til «gjeldende lovgivning» er henvisninger til denne medlemsstatens lovgivning.
3. Medlemsstatene kan unnta følgende typer selskaper fra dette direktiv:
- a) foretak for kollektiv investering i henhold til artikkel 1 nr. 2 i rådsdirektiv 85/611/EØF av 20. desember 1985 om samordning av lover og forskrifter om visse foretak for

kollektiv investering i verdipapirer (investeringsforetak)⁽²⁾,

- b) foretak hvis eneste formål er kollektiv investering av kapital fra allmennheten, og som driver etter prinsippet om risikospredning og ikke søker å oppnå juridisk eller styringsmessig kontroll over noen av utstederne av foretakenes underliggende investeringer, forutsatt at disse foretakene for kollektiv investering er godkjent av og underlagt tilsyn av vedkommende myndigheter, og at de har en depositar som utøver funksjoner tilsvarende dem som er fastsatt i direktiv 85/611/EØF,
- c) samvirkeleg.

Artikkel 2

Definisjoner

I dette direktiv menes med:

- a) «regulert marked» et marked som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 14 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/39/EF av 21. april 2004 om markeder for finansielle instrumenter⁽³⁾,
- b) «aksjeeier» en fysisk eller juridisk person som i henhold til gjeldende lovgivning anerkjennes som aksjeeier,
- c) «fullmakt» en aksjeeiers bemyndigelse av en fysisk eller juridisk person til å utøve visse av eller alle denne aksjeeierens rettigheter på generalforsamlingen i aksjeeierens navn.

Artikkel 3

Ytterligere nasjonale tiltak

Dette direktiv skal ikke hindre medlemsstater i å pålegge selskaper ytterligere forpliktelser, eller på annen måte treffe tiltak for å gjøre det lettere for aksjeeiere å utøve rettighetene omhandlet i dette direktiv.

KAPITTEL II

GENERALFORSAMLING

Artikkel 4

Lik behandling av aksjeeiere

Selskapet skal sikre lik behandling av alle aksjeeiere som er i samme stilling når det gjelder deltaking og utøvelse av stemmerett på generalforsamlingen.

⁽¹⁾ EUT C 321 av 31.12.2003, s. 1.

⁽²⁾ EFT L 375 av 31.12.1985, s. 3.

⁽³⁾ EUT L 145 av 30.4.2004, s. 1.

*Artikkel 5***Opplysninger før generalforsamlingen**

1. Medlemsstatene skal med forbehold for artikkel 9 nr. 4 og artikkel 11 nr. 4 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/25/EF av 21. april 2004 om overtakelsestilbud⁽¹⁾ sikre at selskapet senest den 21. dag før dagen for generalforsamlingen sender ut innkallingen til generalforsamlingen på en av måtene som angis i nr. 2 i denne artikkel.

Medlemsstatene kan fastsette at generalforsamlingen, dersom selskapet tilbyr aksjeeierne muligheten til å stemme elektronisk på en måte som er tilgjengelig for alle aksjeeiere, kan beslutte at selskapet senest den 14. dag før dagen for generalforsamlingen skal sende ut innkallingen til en generalforsamling som ikke er en årlig generalforsamling, på en av måtene som angis i nr. 2 i denne artikkel. En slik beslutning skal treffes med et flertall på minst to tredeler av stemmene som er knyttet til aksjene eller den tegnede kapitalen som er representert, og er ikke gyldig lenger enn fram til neste årlige generalforsamling.

Medlemsstatene trenger ikke å anvende minstepriodene nevnt i første og annet ledd for den andre eller påfølgende innkallingen til en generalforsamling som sendes ut på grunn av manglende beslutningsdyktighet på den første generalforsamlingen, forutsatt at vilkårene i denne artikkel var oppfylt ved den første innkallingen, og at det ikke er tilføyd nye punkter på dagsordenen samt at det er minst ti dager mellom den endelige innkallingen og datoen for generalforsamlingen.

2. Uten at det berører ytterligere krav til innkalling eller offentliggjøring fastsatt av vedkommende myndighet som definert i artikkel 1 nr. 2, skal selskapet pålegges å sende ut innkallingen nevnt i nr. 1 i denne artikkel på en måte som sikrer rask tilgang til den, og som ikke innebærer forskjellsbehandling. Medlemsstaten skal kreve at selskapet bruker medier som med rimelighet kan forventes å spre opplysninger effektivt til offentligheten i hele Fellesskapet. Medlemsstaten kan ikke kreve at bare medier hvis operatører er etablert på dens territorium, benyttes.

Medlemsstaten trenger ikke å anvende første ledd på selskaper hvis aksjeeiers navn og adresser framgår av et aktuelt register over aksjeeiere, forutsatt at selskapet er forpliktet til å sende ut innkallingen til hver enkelt av de registrerte aksjeeierne.

Selskapet kan uansett ikke avkreve noen særskilt avgift for utsendelsen av innkallingen på foreskrevet måte.

3. Innkallingen nevnt i nr. 1 skal minst

a) angi nøyaktig når og hvor generalforsamlingen finner sted samt inneholde den foreslåtte dagsordenen for generalforsamlingen,

b) inneholde en tydelig og nøyaktig beskrivelse av framgangsmåtene som aksjeeierne må følge for å kunne delta og avgi sin stemme på generalforsamlingen. Dette omfatter opplysninger om

i) aksjeeierens rettigheter i henhold til artikkel 6, i den grad disse rettighetene kan utøves etter at innkallingen er sendt ut, og i henhold til artikkel 9, samt fristene for hvor lenge disse rettighetene kan utøves; innkallingen kan begrenses til å omfatte bare fristene for hvor lenge disse rettighetene kan utøves, forutsatt at den inneholder en henvisning til nærmere opplysninger om disse rettighetene på selskapets hjemmeside,

ii) framgangsmåten for å avgi stemme ved fullmakt, særlig hvilke skjemaer som skal benyttes og under hvilke omstendigheter selskapet er villig til å godta elektroniske meldinger om utpeking av fullmektiger, og

iii) eventuelt framgangsmåtene for å avgi stemme per brev eller elektronisk,

c) eventuelt angi registreringsdatoen som definert i artikkel 7 nr. 2, og forklare at bare de som er aksjeeiere på den datoen, skal ha rett til å delta og stemme på generalforsamlingen,

d) angi hvor og hvordan den fullstendige teksten til dokumentene og forslagene til beslutninger omhandlet i nr. 4 bokstav c) og d) kan fås,

e) oppgi adressen til nettstedet der opplysningene nevnt i nr. 4 vil bli gjort tilgjengelige.

4. Medlemsstatene skal sikre at selskapet i et sammenhengende tidsrom som begynner senest den 21. dag før dagen for generalforsamlingen og løper fram til og med dagen for generalforsamlingen, gjør følgende opplysninger tilgjengelige for sine aksjeeiere på sin hjemmeside:

a) innkallingen omhandlet i nr. 1,

b) det samlede antallet aksjer og stemmeretter på datoen for innkallingen (herunder det samlede antallet for hver aksjeklasse der selskapets kapital er inndelt i to eller flere aksjeklasser),

c) dokumentene som skal framlegges på generalforsamlingen,

⁽¹⁾ EUT L 142 av 30.4.2004, s. 12.

- d) et forslag til beslutning eller, når det ikke er foreslått noen beslutning for vedtakelse, en merknad fra et vedkommende organ i selskapet, som skal utpekes i henhold til gjeldende lovgivning, om hvert punkt på den foreslåtte dagsordenen for generalforsamlingen; dessuten skal forslag til beslutninger som aksjeeiere har lagt fram, så snart som praktisk mulig etter at selskapet har mottatt dem, legges ut på hjemmesiden,
- e) eventuelle skjemaer som skal brukes for å stemme ved fullmakt og for å stemme per brev, med mindre disse skjemaene er sendt direkte til hver enkelt aksjeeier.

Dersom skjemaene nevnt i bokstav e) av tekniske årsaker ikke kan gjøres tilgjengelige på hjemmesiden, skal selskapet på sin hjemmeside angi hvordan man kan få tak i skjemaene i papirform. Selskapet skal i så fall være forpliktet til å sende skjemaene kostnadsfritt per post til alle aksjeeiere som anmoder om det.

Dersom innkallingen til generalforsamlingen i samsvar med artikkel 9 nr. 4 eller artikkel 11 nr. 4 i direktiv 2004/25/EF, eller i samsvar med nr. 1 annet ledd i denne artikkel, sendes ut senere enn den 21. dag før generalforsamlingen, skal tidsrommet fastsatt i dette nummer forkortes tilsvarende.

Artikkel 6

Rett til å føre opp punkter på generalforsamlingens dagsorden og framlegge forslag til beslutninger

1. Medlemsstatene skal sikre at aksjeeiere, enkeltvis eller sammen,
- a) har rett til å føre opp punkter på generalforsamlingens dagsorden, forutsatt at hvert enkelt punkt følges av en begrunnelse eller et forslag til beslutning som skal vedtas på generalforsamlingen, og
- b) har rett til å framlegge forslag til beslutninger om punkter som er oppført eller skal føres opp på generalforsamlingens dagsorden.

Medlemsstatene kan fastsette at retten nevnt i bokstav a) kan utøves bare i forbindelse med den årlige generalforsamlingen, forutsatt at aksjeeiere, enkeltvis eller sammen, har rett til å innkalle til, eller kreve at selskapet innkaller til, en generalforsamling som ikke er en årlig generalforsamling, med en dagsorden som omfatter minst alle de punktene som disse aksjeeierne har anmodet om.

Medlemsstatene kan fastsette at disse rettighetene skal utøves skriftlig (per post eller elektronisk).

2. Dersom en av rettighetene nevnt i nr. 1 er underlagt det vilkår at den berørte aksjeeier eller de berørte aksjeeierne innehar en minsteandel i selskapet, skal en slik minsteandel ikke overstige 5 % av aksjekapitalen.

3. Hver medlemsstat skal fastsette én frist i form av et bestemt antall dager før generalforsamlingen eller innkallingen, for hvor lenge aksjeeiere kan utøve retten nevnt i nr. 1 bokstav a). Hver medlemsstat kan på samme måte fastsette en frist for utøvelsen av retten nevnt i nr. 1 bokstav b).

4. Medlemsstatene skal sikre at selskapet, dersom utøvelsen av retten omhandlet i nr. 1 bokstav a) innebærer en endring av den dagsordenen for generalforsamlingen som allerede er oversendt aksjeeierne, gjør den reviderte dagsordenen tilgjengelig på samme måte som den forrige dagsordenen innen gjeldende registreringsdato som definert i artikkel 7 nr. 2 eller, dersom ingen registreringsdato anvendes, i så god tid før datoen for generalforsamlingen at andre aksjeeiere kan utpeke en fullmektig eller eventuelt stemme per brev.

Artikkel 7

Krav ved deltaking og stemmegiving på generalforsamlingen

1. Medlemsstatene skal påse at
- a) en aksjeeiers rett til å delta på en generalforsamling og avgi stemme i tilknytning til sine aksjer ikke omfattes av noe krav om at vedkommendes aksjer skal deponeres hos eller overføres til en fysisk eller juridisk person eller registreres i denne personens navn for generalforsamlingen, og
- b) en aksjeeiers rett til å selge eller på annen måte overdra sine aksjer i tidsrommet mellom registreringsdatoen, som definert i nr. 2, og den generalforsamlingen datoen gjelder, ikke omfattes av begrensninger som den ellers ikke er omfattet av.
2. Medlemsstatene skal fastsette at en aksjeeiers rett til å delta på en generalforsamling og stemme i tilknytning til sine aksjer, skal fastsettes i forhold til de aksjene denne aksjeeieren innehar på en bestemt dato før generalforsamlingen (registreringsdatoen).

Medlemsstatene trenger ikke å anvende første ledd på selskaper hvis aksjeeieres navn og adresser på dagen for generalforsamlingen framgår av et aktuelt register over aksjeeiere.

3. Hver medlemsstat skal sikre at en bestemt registreringsdato gjelder for alle selskaper. En medlemsstat kan imidlertid fastsette én registreringsdato for selskaper som har utstedt ihendehaveraksjer, og en annen registreringsdato for selskaper som har utstedt aksjer på navn, forutsatt at en enkelt registreringsdato gjelder for hvert foretak som har utstedt begge typer av aksjer. Registreringsdatoen skal være høyst 30 dager før datoen for den generalforsamlingen den gjelder for. Ved gjennomføringen av denne bestemmelsen og artikkel 5 nr. 1 skal hver medlemsstat sikre at det går minst åtte dager mellom den seneste tillatte datoen for innkallingen til generalforsamlingen, og registreringsdatoen. Ved beregning av antall dager skal disse to datoene ikke medregnes. I tilfellene nevnt i artikkel 5 nr. 1 tredje ledd kan imidlertid en medlemsstat kreve at det går minst seks dager mellom den seneste tillatte datoen for den andre eller påfølgende innkallingen til generalforsamlingen, og registreringsdatoen. Ved beregning av antall dager skal disse to datoene ikke medregnes.

4. Bevis for en aksjeeiers egnethet kan bare omfatte krav som er nødvendige for å fastslå aksjeeieres identitet, og bare i den grad de står i forhold til dette mål.

Artikkel 8

Elektronisk deltaking på generalforsamlingen

1. Medlemsstatene skal tillate selskaper å tilby sine aksjeeiere enhver form for elektronisk deltaking på generalforsamlingen, særlig en av eller alle følgende former for deltaking:

- a) sanntidsoverføring av generalforsamlingen,
- b) toveiskommunikasjon i sanntid slik at aksjeeierne kan henvende seg til generalforsamlingen fra et annet sted,
- c) en ordning for å avgi stemmer enten før eller på generalforsamlingen, uten å måtte utpeke en fullmektig som er fysisk til stede på generalforsamlingen.

2. Anvendelsen av elektroniske hjelpemidler for at aksjeeiere skal kunne delta på generalforsamlinger, kan bare være underlagt krav og begrensninger som er nødvendige for å fastslå aksjeeieres identitet, og for sikker elektronisk kommunikasjon, og bare i den grad de står i forhold til disse mål.

Dette berører ikke lovbestemmelser som medlemsstatene har vedtatt eller måtte vedta om beslutningsprosessen i foretaket i forbindelse med innføring eller gjennomføring av en eller annen form for elektronisk deltaking.

Artikkel 9

Rett til å stille spørsmål

1. Alle aksjeeiere skal ha rett til å stille spørsmål om punktene på generalforsamlingens dagsorden. Selskapet skal besvare spørsmålene som aksjeeierne stiller.

2. Retten til å stille spørsmål og forpliktelsen til å svare er underlagt de tiltakene som medlemsstatene kan treffe, eller tillate selskapene å treffe, for å fastslå aksjeeieres identitet, god gjennomføring av og forberedelse til generalforsamlinger samt vern av selskapenes fortrolige opplysninger og forretningsinteresser. Medlemsstatene kan tillate at selskaper gir ett samlet svar på flere spørsmål med samme innhold.

Medlemsstatene kan fastsette at et svar skal anses som avgitt dersom de relevante opplysningene finnes i form av spørsmål og svar på foretakets hjemmeside.

Artikkel 10

Stemmegeving ved fullmakt

1. Alle aksjeeiere skal ha rett til å utpeke en hvilken som helst fysisk eller juridisk person som fullmektig, slik at vedkommende kan delta og stemme på en generalforsamling på aksjeeierens vegne. Fullmektigen skal ha den samme retten til å uttale seg og stille spørsmål på generalforsamlingen som den aksjeeieren vedkommende representerer.

Bortsett fra kravet om at fullmektigen har rettslig handleevne, skal medlemsstatene oppheve eventuelle lovbestemmelser som begrenser eller tillater selskaper å begrense personers mulighet til å bli utpekt som fullmektig.

2. Medlemsstatene kan begrense utpekingen av en fullmektig til én generalforsamling eller til de generalforsamlingene som avholdes i løpet av et fastsatt tidsrom.

Med forbehold for artikkel 13 nr. 5 kan medlemsstatene begrense antallet personer som en aksjeeier kan utpeke til fullmektiger i forbindelse med en særskilt generalforsamling. Dersom en aksjeeier har aksjer i et selskap på mer enn én verdipapirkonto, skal denne begrensningen ikke hindre aksjeeieren i å utpeke en egen fullmektig for aksjene på hver verdipapirkonto i forbindelse med en viss generalforsamling. Dette berører ikke reglene i gjeldende lovgivning for forbud mot å stemme forskjellig for aksjer som innehas av en og samme aksjeeier.

3. Bortsett fra begrensningene som er uttrykkelig tillatt i nr. 1 og 2, skal medlemsstatene ikke begrense eller tillate selskaper å begrense utøvelsen av en aksjeeiers rettigheter gjennom fullmektiger for noe annet formål enn for å håndtere eventuelle interessekonflikter mellom fullmektigen og aksjeeieren i hvis interesse fullmektigen skal handle, og medlemsstatene skal dermed ikke stille andre enn følgende krav:

- a) Medlemsstatene kan pålegge fullmektigen å opplyse om visse særlige forhold som kan være relevante for aksjeeierne ved vurdering av en eventuell risiko for at fullmektigen vil kunne ivareta andre enn aksjeeierens interesser.
- b) Medlemsstatene kan begrense eller utelukke utøvelsen av aksjeeierrettigheter gjennom fullmektiger uten særskilte stemmeinstruksjoner for hver beslutning der fullmektigen skal stemme på vegne av aksjeeieren.
- c) Medlemsstatene kan begrense eller utelukke at fullmakten overdras til en annen person, men dette skal ikke hindre en fullmektig som er en juridisk person, i å utøve den myndighet vedkommende er gitt gjennom et medlem av sitt administrasjons- eller ledelsesorgan eller en av sine medarbeidere.

En interessekonflikt i henhold til dette nummer kan særlig oppstå når fullmektigen

- i) er en kontrollerende aksjeeier i selskapet, eller er en annen enhet som er kontrollert av en slik aksjeeier,
- ii) er medlem av selskapets administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan, eller er kontrollerende aksjeeier eller en kontrollert enhet som nevnt i punkt i),
- iii) er ansatt i eller revisor for selskapet eller hos en kontrollerende aksjeeier eller en kontrollert enhet som nevnt i punkt i),
- iv) er i familie med en fysisk person som nevnt i punkt i)–iii).

4. Fullmektigen skal avgi stemme i samsvar med instruksene fra den aksjeeieren vedkommende er utpekt av.

Medlemsstatene kan kreve at fullmektiger oppbevarer stemmeinstruksene i et fastsatt minste tidsrom, og på anmodning kan bekrefte at stemmeinstruksene er fulgt.

5. En person som handler som fullmektig, kan ha fullmakt fra flere enn én aksjeeier uten begrensninger av det antall

aksjeeiere vedkommende representerer. Når en fullmektig har fullmakt fra flere aksjeeiere, skal gjeldende lovgivning gjøre det mulig for vedkommende å stemme forskjellig på vegne av forskjellige aksjeeiere.

Artikkel 11

Formaliteter ved utpeking av fullmektiger samt underretning

1. Medlemsstatene skal tillate aksjeeiere å utpeke en fullmektig elektronisk. Medlemsstatene skal dessuten tillate selskaper å godta en elektronisk underretning om utpekingen, og skal sikre at alle selskaper tilbyr sine aksjeeiere minst én effektiv metode for elektronisk underretning.
2. Medlemsstatene skal sikre at fullmektiger bare kan utpekes skriftlig, og at selskapene underrettes skriftlig om utpekingen. Utover dette grunnleggende formelle kravet kan utpekingen av en fullmektig, underretningen om dette til selskapet og utstedelse av eventuelle stemmeinstruksjoner til fullmektigen bare underlegges de formelle krav som er nødvendige for å fastslå aksjeeierens og fullmektigens identitet, eller for å sikre muligheten til å bekrefte innholdet i stemmeinstruksene, og bare i den grad dette står i forhold til disse mål.
3. Bestemmelsene i denne artikkel får tilsvarende anvendelse på tilbakekalling av en fullmektigs fullmakt.

Artikkel 12

Stemmegeving per brev

Medlemsstatene skal tillate selskaper å tilby sine aksjeeiere muligheten til å stemme per brev før generalforsamlingen. Stemmegiving per brev kan bare underlegges krav og begrensninger som er nødvendige for å fastslå aksjeeierens identitet, og bare i den grad de står i forhold til dette mål.

Artikkel 13

Fjerning av visse hindringer for effektiv utøvelse av stemmerett

1. Denne artikkel får anvendelse når en fysisk eller juridisk person som i henhold til gjeldende lovgivning er anerkjent som aksjeeier, i forbindelse med yrkesvirksomhet handler på vegne av en annen fysisk eller juridisk person («kunden»).
2. Når gjeldende lovgivning inneholder krav om offentlighet som en forutsetning for utøvelsen av en aksjeeiers stemmerett som omhandlet i nr. 1, skal disse kravene bare omfatte en liste som gir foretaket opplysninger om hver kundes identitet og antallet aksjer det stemmes for på vedkommendes vegne.

3. Når det i gjeldende lovgivning stilles formelle krav om godkjenning av en aksjeeier som nevnt i nr. 1 til å utøve stemmerett, eller om stemmeinstruksjer, skal disse formelle kravene ikke gå lenger enn det som er nødvendig for å fastslå kundens identitet, eller muligheten til å bekrefte innholdet i stemmeinstruksjer, og at de står i forhold til disse mål.

4. En aksjeeier som nevnt i nr. 1 skal ha rett til å stemme annerledes for visse aksjer enn for de øvrige aksjene.

5. Når antallet personer som en aksjeeier kan utpeke som fullmektig i samsvar med artikkel 10 nr. 2, skal begrenses i henhold til gjeldende lovgivning, skal begrensningen ikke hindre en aksjeeier som nevnt i nr. 1 i denne artikkel i å gi fullmakt til hver og en av sine kunder eller til en tredjemann som kunden har utpekt.

Artikkel 14

Avstemningsresultater

1. Selskapet skal for hver beslutning fastsette minst det antall aksjer som det er avgitt gyldige stemmer for, andelen av aksjekapitalen som er representert ved disse stemmene, det samlede antallet gyldig avgitte stemmer og antallet avgitte stemmer for og mot hver beslutning samt eventuelt antallet blanke stemmer.

Medlemsstatene kan imidlertid fastsette eller tillate selskaper å fastsette at det, dersom ingen aksjeeiere anmoder om en fullstendig redegjørelse for avstemningen, skal være tilstrekkelig å fastsette avstemningsresultatene bare i den grad det er nødvendig for å sikre at nødvendig flertall oppnås for hver beslutning.

2. Selskapet skal innen et tidsrom som skal fastsettes i henhold til gjeldende lovgivning, men høyst 15 dager etter generalforsamlingen, offentliggjøre avstemningsresultatene fastsatt i samsvar med nr. 1 på sin hjemmeside.

3. Denne artikkel berører ikke lovbestemmelser som medlemsstatene har vedtatt eller kan vedta om formaliteter som er nødvendige for at en beslutning skal bli gyldig, eller om muligheten for et senere søksmål i forbindelse med avstemningsresultatene.

KAPITTEL III

SLUTTBESTEMMELSER

Artikkel 15

Innarbeiding i nasjonal lovgivning

Medlemsstatene skal innen 3. august 2009 sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv. De skal umiddelbart oversende Kommisjonen teksten til disse bestemmelsene.

Uten hensyn til første ledd skal de medlemsstatene som 1. juli 2006 hadde gjeldende nasjonale bestemmelser som begrenser eller forbyr utpeking av en fullmektig i tilfeller omhandlet i artikkel 10 nr. 3 annet ledd punkt ii), innen 3. august 2012 sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme artikkel 10 nr. 3 når det gjelder en slik begrensning eller et slikt forbud.

Medlemsstatene skal umiddelbart meddele Kommisjonen opplysninger om antallet dager fastsatt i henhold til artikkel 6 nr. 3 og artikkel 7 nr. 3 samt eventuelle senere endringer av dette, og Kommisjonen skal offentliggjøre disse opplysningene i *Den europeiske unions tidende*.

Bestemmelsene nevnt i nr. 1 skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

Artikkel 16

Ikrafttredelse

Dette direktiv trer i kraft den 20. dag etter at det er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Artikkel 17

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Strasbourg, 11. juli 2007.

For Europaparlamentet

H.-G. PÖTTERING

President

For Rådet

M. LOBO ANTUNES

Formann